N O R A K S T S

Lieta Nr.A42752209
Lietvedības Nr.A7522 – 09/44

**SPRIEDUMS**
**Latvijas tautas vārdā**

Valmierā 2009.gada 14.decembrī

Administratīvās rajona tiesas
tiesnese S.Pone,

piedaloties pieteicējam *I.L.*,
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvim *A.Š.*,

2009.gada 27.oktobrī atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *I.L.*, personas kods */personas kods/*, pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta 2009.gada 3.marta lēmuma Nr.19.2/5425 atcelšanu.

**Aprakstošā daļa**

[1] 2009.gada 1.aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *I.L.* (turpmāk arī - pieteicējs) pieteikums par Valsts ieņēmumu dienesta 2009.gada 3.marta lēmuma Nr.19.2/5425 (turpmāk arī - pārsūdzētais lēmums) atcelšanu.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2009.gada 22.aprīļa lēmumu sūdzība pieņemta un ierosināta administratīvā lieta Nr.A42752209.

[2] No lietas materiāliem izriet, ka Valsts ieņēmumu dienesta Vidzemes reģionālās iestādes Muitas pārvaldes amatpersonas 2008.gada 12.septembrī Gulbenes muitas kontrolpunkta telpās veica pieteicēja ar pasta sūtījumu no Amerikas Savienotajām Valstīm (turpmāk arī ASV) saņemtās preces (nakts redzamības binoklis) fizisko kontroli un konstatēja, ka konkrētā prece ir iekļauta Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā un tās importam ir nepieciešama Stratēģiskas nozīmes preču kontroles komitejas izsniegta licence.

Pieteicējs pārbaudes laikā šādu licenci minētās preces importam uzrādīt nevarēja, vienlaikus arī atteicās izpildīt muitas amatpersonu prasības konkrēto preci atstāt muitas uzraudzībā. Tādejādi pieteicēja darbībās konstatēti Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 „Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" (turpmāk arī – MK noteikumi Nr.645) 2.punkta un Padomes 1992.gada 12.oktobra Regulas (EEK) Nr.2913/92 par Kopienu Muitas kodeksa izveidi 47.panta prasību pārkāpumi.

Par konstatētajiem faktiem Valsts ieņēmumu dienesta Vidzemes reģionālās iestādes (turpmāk arī – VID vai atbildētāja) amatpersona 2008.gada 29.septembrī saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk

arī - LAPK) 246.pantu sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.BH013852, kurā norādīja, ka pieteicējs izdarījis administratīvos pārkāpumus, par kuriem paredzēta administratīvā atbildība LAPK 201.[10]panta ceturtajā daļā un 201.[11]pantā.

VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieks *V.Z.* 2008.gada 22.decembrī pieņēma lēmumu Nr.F38-31/08 (turpmāk arī - sākotnējais lēmums), ar kuru nolēma atbrīvot pieteicēju no administratīvās atbildības, par pārkāpuma izdarīšanu pēc LAPK 201.[10]panta ceturtās daļas, izsakot mutvārdu aizrādījumu un izbeidzot lietvedību administratīvo pārkāpumu lietas daļā, un sodīt pieteicēju par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu pēc LAPK 201.[11]panta, uzliekot administratīvo naudas sodu Ls 50 apmērā.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam pieteicējs iesniedza sūdzību Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektoram, kurš 2009.gada 3.martā pieņēma lēmumu Nr.19.2/5425, ar kuru atstāja negrozītu sākotnējo lēmumu.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, kā arī uzskatot to par nepamatotu, pieteicējs iesniedza pieteikumu tiesā, lūdzot to atcelt, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

[3.1] Pagājušajā gadā pieteicējs no ASV ievedis nakts redzamības brilles. Šajā pašā sakarā pieteicējs sazinoties telefoniski ar dažādām iestādēm, tajā skaitā, ar VID ir interesējies vai nebūs kādas problēmas un sarežģījumi ievedot šādu preci. Pieteicējam neviens nedeva negatīvu atbildi, tikai ieteica, lai paskatoties vai šāda prece nav atrodama „Latvijas Republikas nacionālajā dubultā pielietojuma preču sarakstā". Izpētot šo sarakstu, pieteicējs neatrada tādu preci kā nakts redzamības brilles.

[3.2] Brilles pieteicējs saņēmis ar Gulbenes rajona Lejasciema pagasta pasta nodaļas starpniecību 2008.gada 7.jūnijā. Brilles ir bijušas neejošas un pretenzijas pieteicējam nav bijušas ne pret vienu iestādi, jo viņš ir zinājis, ka tās tādas būs.

[3.3] Apmēram pēc 3 mēnešiem pieteicējam no Lejasciema pasta nodaļas zvanīja pastniece un jautāja, vai pieteicējs nevarot aizbraukt ar Lejasciema pasta darbinieci *P.* kundzi uz Gulbeni, jo par pieteicējam piegādāto preci jāsamaksā kaut kādi nodokļi. Pieteicējs ar pasta darbinieci 2008.gada 5.septembrī devies uz Gulbeni. Ar pasta darbinieces palīdzību pieteicējs aizvests uz kaut kādu ofisu Stāķos. Ofisā satikta sievietei, kurai tika izstāstīts, ka pieteicējs atbraucis nodokļus samaksāt. Šī sieviete nav stādījusies priekšā kā viņu sauc un kas viņa tāda ir. Pēc tam pieteicējs redzējis kā viņa pa telefonu sazvanās. Pēc telefona sarunas sieviete teikusi: „Šodien neviens no Valmieras nebrauks, jo ir pēcpusdiena." Bija piektdiena, pulkstenis rādīja aptuveni 13.00, visi jau uz mājas pusi taisījās. Pieteicējs ir teicis, ka atbrauks no Rīgas nākamajā nedēļā.

[3.4] Tieši pēc nedēļas 2008.gada 12.septembrī pieteicējs ieradās tajā pašā vietā un satika to pašu sievieti, ko iepriekšējā nedēļā. Pēc tam viņa kaut kam uzzvanīja. Pēc brīža pateica, ka atbrauks cilvēki no Valmieras. Pieteicējs sievietei atstājis savu telefona numuru un devies prom, pirms tam sarunājot, ka viņa pieteicējam piezvanīs, kad atbrauks tie cilvēki. Pēc pāris stundām

pieteicējam zvanīja un teica, ka ir atbraukuši minētie cilvēki. Kad pieteicējs atgriezies tajās pašās telpās viņš ir redzējis divus citus vīriešus. Tik tikko ieejot telpā, nestādoties priekšā, kas viņi tādi, no kurienes un kādā sakarā atbraukuši, uzreiz prasīja, lai dodot tās brilles. Es iedevu, un tūlīt jau saņēmu atbildi, ka prece ir jāatstāj, vienīgi paskaidrojot, ka šai precei vajadzīga licence. Pieteicējs uz to atbildējis, ka viņam nav nekas pretim, ka šie kungi nofotografē un apraksta, bet preci bez juridiska pamatojuma un pierādījumiem neatstās. Šajā pašā sakarā parakstot apskates aktu, pieteicējs lika uzrādīt apliecību un pilnvaru. Vienīgais, kas pieteicējam uzrādīja savu apliecību bija *J.T.*, bet pilnvara nekāda netika uzrādīta.

[3.5] Muitas amatpersonām tika uzrādīts dokuments par to, ka šī prece tika jau pakļauta fiziskajai kontrolei (pielikums Nr.1), kuru viņi neņēma vērā. Tāpat šajā sakarā darbojās vairāki likumi, kuri regulē stratēģiskās preces apriti. Pieteicējam nesaprotamu iemeslu dēļ, lika staigāt par visādiem kabinetiem un pārbaudes notika pat koridorā. Arī amatpersonu attieksme bija pretlikumīga, ko pieteicējs ir ziņojis arī augstākstāvošiem muitas darbiniekiem, tieši *M.* kungam, iesnieguma veidā. Uz šo iesniegumu pieteicējs joprojām nav saņēmis atbildi, kaut gan to ir minējis pārsūdzības iesniegumā, ko adresējis VID ģenerāldirektoram.

[3.6] Tā kā abām muitas amatpersonām nebija nekāds likumisks pamatojums, kādēļ pieteicējam brilles jāatstāj. Pieteicējs devās prom, bet tajā pašā laikā pieteicējam tika veikta nelikumīga aizturēšana no *J.T.* puses, tai skaitā ar fizisku kontaktu. Arī par šo faktu pieteicējs ziņoja minētā muitnieka priekšniekam.

[3.7] Saņemot no VID Vidzemes reģionālās iestādes Muitas pārvaldes 2008.gada 1.oktobra vēstuli Nr.15.3.-15/9969, pieteicējam lielu izbrīnu radīja tas, ka pieteicējam nelikumīgi, bez pierādījumiem un tiesībām sniegt paskaidrojumus jeb aizstāvību, tika sastādīts protokols Nr.BH013852. Pēc šīs vēstules saņemšanas pieteicējs noteiktajā laikā devās uz VID, kur notika pieteicēja izjautāšana. Šajā pašā laika, kad notika pieteicēja nopratināšana, viņš netika iepazīstināts ar personu sastāvu. To pieteicējs ir uzzinājis tikai pēc izteiktā pieprasījuma. Nopratināšanā uz pieteicēju tika izdarīts spiediens, draudot ar finanšu policiju un pieteicēja arestēšanu, ja pieteicējs nepakļausies muitas darbiniekiem un neatstās saņemto preci. Pieteicējs pakļāvās šādam spiedienam un atstāja nakts redzamības brilles.

[3.8] Muitas amatpersonas rīkojās nelikumīgi. *J.T.* dienesta ziņojums neatbilst reālajiem faktiem un ir safabricēts. Komisija izskatot attiecīgo lietu, šādu pieteicēja argumentu neizskatīja, tādejādi visa komisija, kas piedalījās pieteicēja nopratināšanā, piesedz likuma pārkāpumu un to izdarītāju.

[3.9] Pieteicējs ir jautājis Valsts valodas centram, lai izskaidro vārda „binoklis” skaidrojumu. Saņemot atbildi, pieteicējs secināja, ka saņemtā prece no ASV, nav uzskatāma par binokli. Līdz ar to šādai precei nekādā sakarā nav nepieciešama licence. Pieteicējam šādu licenci nācies kārtot tikai tādēļ, ka tā bija iegriba kādam cilvēku kopumam VID.

[3.10] Pieteicējs vērsās arī Ārlietu ministrijā, kur izklāstīja visus faktus kā saņēmis preci no ASV. Ārlietu ministrijā paskaidroja kādā veidā notiek Stratēģiskās preces ievešana Latvijas Republikā:

1) Ja precei būtu nepieciešama licence, tad šo preci neizlaistu no muitas teritorijas. Šajā sakarā Lejasciema pasta nodaļa nav muitas teritorija.

2) Licences izsniegšana nenotiek pēc preces izsniegšanas, bet pirms tās.

3) Šī prece neatrodas Stratēģisko preču sarakstā, jo to vai tās ir brilles, vai binoklis nosaka ražotājs.

[3.11] Pieteicējs ir izņēmis licenci, kura apliecina tiesības uz preci no 2008.gada 27.maija.

[3.12] Pieteicējam 2008.gada 22.decembrī bija jādod paskaidrojumi VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietniekam *Z*. Šajā laikā pieteicējam tika liegta iespēja kaut ko paskaidrot, jo *Z.* kungs nemitīgi pārtraucis pieteicēju un visu laiku piekodinājis, ka tāpat strīdoties ar VID, taisnību pieteicējs nedabūšot. Ar lielām grūtībām pieteicējam izdevās pierunāt, lai VID amatpersonas paņem pretim Valsts valodas centra skaidrojumu vārdam ‘binoklis’. Pieteicējs ir bijis izbrīnīts, ka neviena no muitas amatpersonām neiedziļinājās lietas materiālos un to būtībā, ko pieteicējs ir lūdzis pievienot lietai.

[3.13] Pārsūdzētais lēmums ir pieņemts pārkāpjot Administratīvā procesa likumā noteiktajos termiņos un tajā ir sarakstīts tā, ka viss būtu pirms lēmuma pieņemšanas jau sarunāts.

[3.14] Pieteicējam netika izsūtīti lietas materiāli. Tādēļ pieteicējs personīgi brauca uz VID, lai personīgi izņemtu administratīvās lietas materiālus.

[3.15] VID nemitīgi interpretē faktus tā, lai mazsvarīgu epizodi izvērstu par likuma pārkāpumu.

[4] 2009.gada 22.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts atbildētājas paskaidrojums, kurā atbildētāja, neatzīstot pieteikumu, norāda šādus argumentus:

[4.1] Atbildētāja paskaidrojumos atsaucas uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta spriedumu lietā Nr.SKA-386/2006 7.un 8.punktu, papildus norādot, ka konkrētajos lietas apstākļos attiecībā uz pieteicēju procesuālais pārkāpums lēmuma pieņemšanas procesā neietekmē pieņemtā lēmuma tiesiskumu pēc būtības, proti, tā saturu attiecībā uz pieteicēju.

[4.2] VID pieļautais termiņa nokavējums, VID ģenerāldirektoram pieteicēja sūdzības izskatīšanas rezultātā 2009.gada 3.martā pieņemot lēmumu Nr.19.2/5425, pats par sevi neietekmē minētā lēmuma tiesiskumu.

[4.3] VID iesniegtajam pieteikumam nepiekrīt un norāda, ka argumenti attiecībā uz pieteicēja pieteikumā minēto jau ir ietverti pārsūdzētajā lēmumā, līdz ar to, atkārtoti tos norādīt nav nepieciešams.

[5] Pieteicējs tiesas sēdē uzturēja sūdzībā ietverto prasījumu, balstoties uz sūdzībā minētajiem argumentiem.

[6] Tiesas sēdē atbildētājas Latvijas Republikas, pusē pieaicinātās iestādes VID pārstāvis pieteicēja pieteikumu neatzina, minot pārsūdzētajā lēmumā ietvertos argumentus.

[7] Tiesas sēdē liecinieks *J.T.* sniedza šādu liecību.

Tika saņemta informācija no Gulbenes muitas kontroles punkta, ka tiek ievesta prece un šai precei ir nepieciešams noteikt preču muitas vērtību. Lai varētu noteikt preču muitas vērtību, ir nepieciešams precei veikt muitas kontroli, respektīvi, apskatīt šo preci. Pieteicējam nebija nekādu dokumentu, pēc kuriem varētu noteikt preces vērtību. Par cik tika apšaubīta preces vērtība, tika nolemts to nosūtīt uz tarifu daļu, kas ir atbildīga par preču muitas vērtības noteikšanu. Šajā sakarā veicām kontroli. Prece tika fotografēta un aprakstīta. Fotogrāfijas tika nosūtītas pa e-pastu uz tarifu daļu. Papildus radās aizdomas, ka tā varētu būt stratēģiskas nozīmes prece, tāpēc muitas darbinieki sazinājās ar *K.* kungu, kas ir tieši atbildīgs par stratēģiskās nozīmēs precēm. Izskaidroja situāciju un noskaidroja, uz kādu e-pastu iespējams nosūtīt fotogrāfijas. Fotogrāfijas tika nosūtītas *N.R.*, lai noskaidrotu vai minētajai precei ir nepieciešama stratēģiskās nozīmes licence. Tika saņemta atbilde, ka, ja tā ir nakts redzamības ierīce, tad tai ir nepieciešama stratēģiskās nozīmes preces licence. Par to tika informēts arī pieteicējs. Tāpat pieteicējs tika informēts, ka līdz licences saņemšanai prece tiks aizturēta muitas iestādē.

Šajā lietā ir iesaistīts arī „Latvijas Pasts", kurš deva informāciju, ka ir izsniedzis preci bez atļaujas klientam. No liecinieka rīcībā esošās informācijas ir zināms, ka „Latvijas Pasts" pats bija vērsies pie pieteicēja, lai tas nokārto nepieciešamās formalitātes.

Muitas darbinieki sazinājās ar pieteicēju un sarunājām tikšanās laiku Gulbenes muitas kontroles punktā. 2008.gada 12.septembrī tur ieradās arī pieteicējas ar preci.

Prece nebija brīvā apgrozībā. Jo, kā paredz Muitas kodekss, prece nav izlaista apgrozībā, kamēr nav paveiktas visas darbības. Muitas kodeksa 129.13 pants nosaka, ka ja viss nav izdarīts kā ir nepieciešams, tad muitas dienestam pēc iespējas ātrāk ir jānoregulē šīs attiecības.

Tas, ka prece bija atdota pieteicējam vēl neko nenozīmēja, jo muitas procedūras nebija pabeigtas. Saņemot preci pa pastu, ir noteikta kārtība. Ir deklarācija un vēl preču starptautiskā pavadzīme. Tajā brīdī muitas darbinieku rīcībā nebija starptautiskās preču pavadzīmes. Uz kopijas bija atzīme, ka tā ir muitas krava. Rīgā jau bija veikta apskate. pieteicējs pats nav bijis un orientējoties atbilstoši situācijai, paka tika sūtīta uz pasta nodaļu. Uz starptautiskās preču pavadzīmes ir rakstīts, ka bez muitas iestādes atļaujas preci izsniegt nedrīkst. Tas nozīmē, kamēr nav veiktas visas nepieciešamās procedūras, prece atrodas muitas kontrolē. Kad viss ir izdarīts, tad muita dod atļauju preci izlaist brīvā apgrozījumā. Ir jāmaksā nodokļi. Ja tas ir izdarīts, tiek izdarīta atzīme.

Tieši ar dokumentu noformēšanu viņi nenodarbojās. Veica darbības, kas saistās ar kontroli. Pēc liecinieka rīcībā esošās informācijas, muitas nodoklis bija

jāmaksā, jo muitas nodoklis tiek aprēķināts no preču vērtības. Ir gadījumi, kad muitas nodoklis nav jāmaksā, bet pirms tam ir jānosaka preču vērtība. Pēc viņu rīcībā esošās informācijas uz 12.septembri muitas nodoklis samaksāts nebija.

Kontrole tika veikta Gulbenes MKP telpā. Šī prece ir maza. Ir noteikts kur tiek veikta muitas kontrole. Tā atrodas zem klajām debesīm, jo ir paredzēta, lai varētu pārbaudīt kravas automašīnas. Nevienā normatīvajā aktā nav noteikts, kur varētu veikt mazu preču kontroli. Lai būtu ērtāk un nesabojātu preci, muitas darbinieki izvēlējās kontroli veikt minētajā telpā, jo tur atrodas muitas darba vieta un tajā parasti tiek veikta nelielu sūtījumu kontrole.

Liecinieks liecina, ka viņš personīgi nenosaka preces kodu, bet tikai attiecīgi noformē dokumentus. Lai noteiktu preces kodu ir nepieciešama informācija par preci. Ja rodas aizdomas, tad attiecīgi tiek noformēti dokumenti, tiek ņemti paraugi un nosūtīti tai daļai, kas ar to attiecīgi nodarbojas. Liecinieks veicis tikai fizisko kontroli.

Ja pieteicējs ir griezies pie muitas iestādes un ir ievedis preci, tad pieteicējam ir pienākums preci deklarēt un nokārtot saistības ar valsti. Tas ir jau process.

Paka no „Latvijas Pasta" Rīgas šķirošanas punkta tiek nosūtīta uz klientam tuvāko pasta nodaļu. Prece atrodas vēl joprojām muitas kontrolē. Muitojamā starptautiskā preču pavadzīme ir pierādījums tam, ka šo preci vēl nevar izlaist brīvā apgrozībā. Pavadzīmē ir norādīts, ka jāierodas muitā ņemot līdzi rēķinu.

**Motīvu daļa**

[8] Tiesa, uzklausījusi procesa dalībnieku sniegtos paskaidrojumus un izvērtējot lietas materiālus atzīst, ka *I.L.* pieteikums ir nepamatots un noraidāms, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem.

[9] Lietā konstatēti šādi faktiskie apstākļi:

[9.1] 2008.gada 29.septembrī VID Vidzemes reģionālās iestādes Muitas pārvaldes Muitas noteikumu pārkāpumu novēršanas daļas vecākais muitas uzraugs *J.T.* sastādījis *I.L.* administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.BH 013852 par to, ka 2008.gada 12.septembrī Gulbenes Muitas kontrolpunkta telpās tika veikta *I.L.* saņemtā pasta sūtījumā no ASV saņemtās preces – nakts redzamības binoklis, muitas fiziskā kontrole. Muitas kontroles laikā tika konstatēts, ka prece- nakts redzamības binoklis saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumiem Nr.645 „Par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preces un pakalpojumu sarakstu" ir iekļauts šajā sarakstā un to importam ir nepieciešama Stratēģiskas nozīmes preču kontroles komitejas izsniegta licence. Nepieciešamā licence kontroles laikā netika uzrādīta. Līdz ar to ir pārkāpti muitas režīmu izpildes noteikumi.

Pēc kontroles veikšanas *I.L.* atteicās minēto preci atstāt muitas uzraudzībā un kopā ar preci atstāja Gulbenes Muitas kontrolpunkta telpas. Padomes 1992.gada 12.oktobra regula (EEK) Nr.2913/92 par Kopienu Muitas kodeksa izveidi 47.pantā ir noteikts, ka preces nedrīkst aizvest no sākotnējās atrašanās vietas bez muitas dienesta atļaujas. Līdz ar to ir pārkāpta preču un citu vērtību izvešana no muitas kontroles zonas bez muitas iestādes atļaujas.

Ir pārkāpts MK noteikumu Nr.645 2.punkts, Padomes 1992.gada 12.oktobra regulas (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas muitas kodeksa izveidi 47.pants, par ko atbildība paredzēta LAPK 201.[10] panta ceturtajā daļā un LAPK 201.[11] pantā *(lietas 47.-49.lapa)*.

[9.2] 2008.gada 15.oktobrī VID Vidzemes reģionālās iestādes Muitas noteikumu pārkāpumu novēršanas daļas vecākais muitas uzraugs *I.N.* sastādījis Mantu un dokumentu aprakstes uz izņemšanas protokolu administratīvā pārkāpuma lietā APP Nr.BH 013852, ar kuru izņemts nakts redzamības binoklis *(lietas 50.-51.lapa)*.

[9.3] Ar VID Vidzemes reģionālās iestādes Muitas pārvaldes 2008.gada 20.oktobra lēmumu Nr.9.2.-7/10701 pagarināts administratīvās lietas izskatīšanas termiņš līdz eksperta atzinuma saņemšanai *(lietas 77.-78.lapa)*.

[9.4] Ar VID Vidzemes reģionālās iestādes 2008.gada 20.novembra lēmumu Nr.9.2.-7/11844 *(lietas 80.lapa)*, pamatojoties uz pieteicēja lūgumu, pagarināts administratīvās lietas izskatīšanas termiņš līdz 2008.gada 22.decembrim.

[9.5] Ar VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka *V.Z.* 2008.gada 22.decembra lēmumu Nr.F38-31/08 pieteicējs atbrīvots no administratīvās atbildības par pārkāpuma izdarīšanu pēc LAPK 201.10 panta ceturtās daļas, izsakot mutvārdu aizrādījumu un izbeidzot lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, un pieteicējs sodīts par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu pēc LAPK 201.[11] panta, uzliekot administratīvo naudas sodu Ls 50, kā arī pieteicējam atdota izņemtā prece – nakts redzamības binoklis *(lietas 42.-45.lapa)*.

[9.6] 2009.gada 19.janvārī VID Vidzemes reģionālajā iestādē saņemts pieteicēja apstrīdēšanas iesniegums par VID Vidzemes reģionālās iestādes 2008.gada 22.decembra lēmumu Nr.F38-31/08 *(lietas 41.lapa)*.

[9.7] Ar VID ģenerāldirektora 2009.gada 3.marta lēmumu Nr.19.2/5425 VID Vidzemes reģionālās iestādes direktora vietnieka *V.Z.* 2008.gada 22.decembra lēmums Nr.F38-31/08 atstāts negrozīts, bet pieteicēja iesniegums noraidīts *(lietas 35.-40.lapa)*.

[10] LAPK 201.[10] panta ceturtajā daļā paredzēta administratīvā atbildība par stratēģiskas nozīmes preču importa, eksporta, pārvietošanas un tranzīta noteikumu pārkāpšanu - uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz četrsimt latiem, bet juridiskajām personām - no divsimt piecdesmit līdz piectūkstoš latiem, konfiscējot attiecīgās preces vai bez konfiskācijas.

[11] Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 1.panta 1.punktā noteikts, ka stratēģiskas nozīmes preces ir sistēmas, iekārtas, to sastāvdaļas, materiāli, ķīmiskās vielas, priekšmeti, programmatūras, tehnoloģijas un pakalpojumi, kas ietverti Padomes 2000.gada 22.jūnija regulas (EK) Nr.1334/2000, ar ko nosaka Kopienas režīmu divējāda lietojuma preču un tehnoloģiju eksporta kontrolei (turpmāk — regula 1334/2000), 1.pielikumā, Eiropas Savienības Kopējā militāro preču sarakstā un Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes

preču un pakalpojumu sarakstā. Šā likuma 3.panta pirmajā daļā noteikts, ka Latvijas Republikas Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu nosaka Ministru kabinets.

Ministru kabineta 2007.gada 25.septembra noteikumu Nr.645 „Noteikumi par Nacionālo stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstu" pielikuma sadaļā ar Nr.10A906 kā nacionālās stratēģiskas nozīmes preces ir noteiktas nakts redzamības monokļi, binokļi un tēmēšanas ierīces un to komponentes *(sk. Eiropas Savienības Kopējo militāro preču sarakstu un Padomes 2000.gada 22.jūnija Regulas Nr.1334/2000 (turpmāk arī – regula Nr.1334/2000), ar ko nosaka Kopienas režīmu divējāda lietojuma preču un tehnoloģiju eksporta kontrolei, 1.pielikuma sadaļu 6A002.c.)*

Lietā ir strīds par to vai pieteicējam no Amerikas Savienotajām Valstīm atsūtītā prece, kura muitas deklarācijā uzrādīta kā „night vision goggles" (nakts redzamības brilles) atbilst minētajā sadaļā ar Nr.10A906 ietvertajām precēm.

[12] Saskaņā ar stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 11.panta pirmo daļu, ja stratēģiskas nozīmes preču subjektam vai ar stratēģiskas nozīmes preču aprites kontroli saistītai valsts iestādei jānoskaidro, vai attiecīgās preces ir vai nav stratēģiskas nozīmes preces, preču pavaddokumentus pa elektroniskajiem sakaru līdzekļiem nosūta komitejas stratēģiskas nozīmes preču identifikācijas speciālistam. Speciālists, pamatojoties uz dokumentiem un citu pieejamo informāciju, kā arī savām speciālajām zināšanām, pieņem lēmumu un izdara uz dokumentiem vienu no šādām atzīmēm: 1) precēm nepieciešama licence; 2) precēm licence nav nepieciešama; 3) preču identifikācijai nepieciešama papildu informācija; 4) precēm nepieciešama ekspertīze; 5) preces ir saistītas ar masveida iznīcināšanas ieročiem — nepieciešama licence.

No lietas materiāliem redzams, ka muitas amatpersona Imants Bērziņš 2008.gada 12.septembrī plkst.15.07 nosūtījis Ārlietu ministrijas vecākajam speciālistam ekspertam *N.R. (sk. http://www.mfa.gov.lv/lv/dp/DrosibasPolitikasVirzieni/EksportaKontrole/pienemsana/)* elektroniskā veidā pieprasījumu par pieteicēja ievestās preces vērtējumu *(sk.lietas 114.lapu)*. 2008.gada 12.septembrī plkst.15.11 *N.R.* nosūtījis elektronisku atbildi: „Ja tā ir nakts redzamības iekārta, tad nepieciešama licence" *(sk.lietas 113.lapu)*.

Saskaņā ar Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 11.panta pirmo daļu saistošu preces vērtējumu komitejas stratēģiskas nozīmes preču identifikācijas speciālists sniedz, izdarot atzīmi uz elektroniski saņemtā preces pavaddokumenta, līdz ar to šādam atzinumam ir tikai konsultatīvs raksturs, tas nav saistošs preces statusa noteikšanai.

No lietas materiāliem redzams *(sk.lietas 96.lapu)*, ka uz 2008.gada 21.oktobrī plst.10.56 faksa veidā nosūtītā preces pavaddokumenta muitas deklarācijas ir uzlikta Ārlietu ministrijas Stratēģiskās nozīmes preču eksporta kontroles nodaļas licencēšanas inspektora atzīme „Precēm nepieciešama licence". Saskaņā ar stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 11.panta pirmo daļu atzīstams, ka prece identificēta kā stratēģiskas nozīmes prece.

[13] Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma 3.panta otrajā daļā noteikts, ka Stratēģiskas nozīmes preču kontroles komitejas izsniegta stratēģiskas nozīmes preču licence ir nepieciešama katram Eiropas Savienības Kopējā militāro preču sarakstā, regulas 1334/2000 1.pielikumā un Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā minēto preču eksporta, importa vai tranzīta sūtījumam, kā arī katrai Eiropas Savienības Kopējā militāro preču sarakstā, regulas 1334/2000 4.pielikumā un Latvijas Republikas Nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā minēto preču pārvietošanai starp Eiropas Savienības dalībvalstīm. Analoģiska satura tiesību norma ietverta MK noteikumu Nr.645 2.punktā, kur noteikts, ka nacionālajā stratēģiskas nozīmes preču un pakalpojumu sarakstā minēto preču un pakalpojumu pārvietošanai, eksportam, importam un tranzītam nepieciešama Stratēģiskas nozīmes preču kontroles komitejas izsniegta licence.

No minētās tiesību normas izriet, ka stratēģiskas nozīmes preču importam ir nepieciešama licence.

Savukārt, ņemot vērā šā sprieduma 12.punktā konstatēto, ka pieteicējam nosūtītā nakts redzamības ierīce saskaņā ar Stratēģiskas nozīmes preču identifikācijas speciālista atzinumu ir atzīta par stratēģiskas nozīmes preci, pieteicējam šīs preces importam bija nepieciešama licence

[14] No lietas materiāliem redzams, un lietā nav strīda par to, ka Importa licence pieteicēja precei nakts redzamības brilles *(lietas 54.lapa)* izsniegta 2008.gada 31.oktobrī, proti, uz preces faktiskās muitas kontroles brīdi pieteicēja rīcībā preces importam nepieciešamā licence nebija.

Padomes 1992.gada 12.oktobra regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (turpmāk arī - Regula Nr. Nr. 2913/92) 62.panta otrajā daļā noteikts, ka deklarācijai pievieno visus dokumentus, kas vajadzīgi tās muitas procedūras īstenošanai, kurai preces deklarētas.

Līdz ar to secināms, ka pieteicējs bija pārkāpis stratēģiskas nozīmes preču importa noteikumus, par ko paredzēta administratīvā atbildība LAPK 201.$^{10}$ panta ceturtajā daļā.

[15] No lietas materiāliem konstatējams, ka 2008.gada 31.oktobrī Ārlietu ministrijas Stratēģiskas nozīmes preču kontroles komiteja izdevusi pieteicējam importa licenci ievedamajai precei nakts redzamības brillēm. VID Vidzemes reģionālajā iestādē administratīvā pārkāpuma izskatīšanas laikā pieteicējs iesniedzis minēto licenci, līdz ar to atzīstams, ka pieteicējs līdz sākotnējā lēmuma pieņemšanai bija novērsis pārkāpuma kaitīgās sekas, kas saskaņā ar LAPK 33.panta pirmās daļas 2.punktu atzīstams par apstākli, kas mīkstina atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Saskaņā ar LAPK 22.pantu administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu

likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

LAPK 21.pantā noteikts, ka institūcija, kas pilnvarota izlemt lietu, var atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības un aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu, ja izdarītais administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs.

Izskatāmajā gadījumā tiesa secina, ka atbildētāja pamatoti atzinusi, ka pieteicējs, novēršot pārkāpuma kaitīgās sekas, ņemot vērā, ka pārkāpums izdarīts pirmo reizi, administratīvā soda mērķis ir sasniegts jau administratīvā pārkāpuma izskatīšanas laikā, un nolēmusi atbrīvot pieteicēju no administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 21.pantu, izsakot pieteicējam mutvārdu aizrādījumu.

[16] LAPK 201.[11] pantā paredzēta administratīvā atbildība par preču vai citu vērtību izvešanu no muitas kontroles zonas bez muitas iestādes atļaujas – uzliek naudas sodu fiziskajām personām līdz divsimt piecdesmit latiem, bet juridiskajām personām – līdz divtūkstoš piecsimt latiem, konfiscējot preces vai bez konfiskācijas.

Saskaņā ar Regulas Nr. Nr. 2913/92 75. panta a) punktu nepieciešamie pasākumi, ieskaitot konfiskāciju un pārdošanu, ir jāizdara ar precēm, kuras nevar atlaist, jo:
— deklarētāja vainas dēļ nav bijis iespējams muitas dienestu noliktajā termiņā izdarīt vai turpināt preču pārbaudi, vai
— nav uzrādīti dokumenti, kas jāuzrāda pirms preču nodošanas pieprasītajā muitas procedūrā, vai
— noteiktajā termiņā nav izdarīti maksājumi, vai nav dots nodrošinājums attiecībā uz ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļiem, vai atkarībā no konkrētā gadījuma
— uz tām attiecas aizliegumi vai ierobežojumi.

Saskaņā ar Komisijas 1993.gada 2.jūlija Regulas (EEK) Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (turpmāk arī - Regula (EEK) Nr.2913/92), 248.panta trešo daļu, ja muitas dienestiem rodas šaubas par kāda aizlieguma vai ierobežojuma piemērojamību un to nevar izlemt, kamēr nav zināmi iestāžu pārbaužu rezultāti, tad attiecīgās preces nevar atlaist.

Savukārt Regulas (EEK) Nr. 2913/92 47.pantā noteikts, ka preces nedrīkst aizvest no to sākotnējās atrašanās vietas bez muitas dienestu atļaujas.

No minētajām tiesību normām izriet, ka gadījumā, nav uzrādīti dokumenti, kas jāuzrāda pirms preču nodošanas pieprasītajā muitas procedūrā vai uz precēm attiecas aizliegumi vai ierobežojumi, preces nevar atlaist. Preces nevar atlaist arī tad, ja muitas dienestiem ir radušās šaubas par iespējamiem aizliegumiem vai ierobežojumiem.

[17] VID Vidzemes reģionālās iestādes Muitas pārvaldes Muitas noteikumu pārkāpuma novēršanas daļas vecākā uzrauga *J.T.* 2008.gada 1.oktobra dienesta ziņojumā *(sk.lietas 70.lapu)* norādīts, ka 2008.gada

12.septembrī Gulbenes muitas kontroles punktā pasta sūtījuma Nr.CP 730936766US muitas fiziskā kontrole, kurā piedalījās pieteicējs, tika veikta, lai precizētu preču vērtību. Preces fiziskās kontroles laikā veikta preces apskate un fotografēšana, un par preces muitas fiziskās kontroles veikšanu sastādīts Muitas apskates akts Nr.1209/01B. Pēc muitas fiziskās kontroles veikšanas radās aizdomas, ka konkrētā prece ir stratēģiskas nozīmes prece.

Sakarā ar to, ka precei nepieciešama licence, to nevar izlaist brīvā apgrozībā līdz licences saņemšanai. VAS „Latvijas pasts" Lejasciema pasta nodaļa bez muitas atļaujas izsniegusi preci preču saņēmējam pieteicējam.

Pieteicējam izskaidrots, ka precei ir nepieciešama licence un līdz tās iegūšanai prece jānodod glabāšanā muitas iestādē, par ko tiks sastādīts „Mantu un dokumentu apskates un izņemšanas protokols administratīvā pārkāpuma lietā". Pieteicējs nav piekritis minēto darbību veikšanai, jo uzskatījis preci par savu īpašumu un kopā ar preci atstājis Gulbenes Muitas kontroles punkta telpas.

VID Vidzemes reģionālās iestādes Gulbenes Muitas kontroles punkta virsuzrauga pienākumu izpildītāja *P.A.* 2008.gada 12.decembra ziņojumā *(sk.lietas 71.lapu)* norādīts, ka 2008.gada 12.septembrī pieteicējs ieradies Gulbenes muitas kontroles punktā ar nakts redzamības binokli, kuru bija izsniegusi Gulbenes rajona pasta nodaļa. Vecākā muitas uzraudze *M.K.* uzrakstīja pieprasījumu Nr.1 par preču muitas vērtības noteikšanu. Preces identificēšanai Gulbenes muitas kontroles punktā ieradās VID Vidzemes reģionālās iestādes Muitas pārvaldes Muitas noteikumu pārkāpumu konstatēšanas daļas darbinieki, kuri konstatēja, ka precei ir nepieciešama stratēģiskas nozīmes preču kontroles komitejas izsniegta licence. Šādu licenci pieteicējs nevarēja uzrādīt. Pieteicējam tika izskaidrotas likuma paredzētās normas, kuras neatļauj doto preci izvest no muitas kontroles zonas, taču pieteicējs patvaļīgi ar visu preci izgāja no Gulbenes Muitas kontroles punkta telpām, pamatojot, ka tā ir viņa prece, jo pasts to ir izsniedzis.

Tiesas sēdē *J.T.* liecināja, ka Gulbenes Muitas kontroles punktā akts ticis sastādīts, lai noskaidrotu visu par preces vērību, kuru pieteicējs parakstījis un ka prece vēl atradusies muitošanas procesā. Bija iespēja noformēt dokumentāli, ka nepieciešamības gadījumā pieteicējs šo preci nogādās muitas iestādē. Pieteicējs šādu dokumentu attiecās parakstīt un tika uzskatīts, ka klients bez muitas atļaujas ir iznesis preci ārā.

[18] Kā norādīts iepriekš šā sprieduma 16.punktā saskaņā ar Regula Nr. Nr. 2913/92 75. panta a) punkta ceturto ievilkumu, preci nevar atlaist, ja uz to attiecas aizliegumi vai ierobežojumi. Savukārt saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2913/92 248.panta trešo daļu muitas darbiniekiem bija tiesības preci aizturēt pat nesaņemot Stratēģiskas nozīmes preču kontroles komitejas apstiprinājumu, ka precei nepieciešama licence. Pietiekams pamats preces aizturēšanai bija muitas darbinieku šaubas par iespējamiem aizliegumiem vai ierobežojumiem.

Tādējādi secināms, ka precei, kuras ievešanai ir nepieciešama licence, nevar tikt uzskatīta par izlaistu bez šādas licences iesniegšanas muitai, proti, muitas procedūra nav atzīstama par pabeigtu ar brīdi, kad VAS „Latvijas pasts"

nepamatoti izsniedza preci pieteicējam. Šāda prece līdz atzinuma saņemšanai par licences nepieciešamību un apstiprinoša atzinuma gadījumā līdz attiecīgās licences saņemšanai bija aizturama, un pieteicējam nebija tiesību preci iznest no muitas kontroles punkta, nesaņemot muitas dienesta atļauju.

Tiesa atzīst, ka ar šā sprieduma 17.punktā minētajiem pierādījumiem ir pierādīts apstāklis, ka pieteicējs, nesaņemot muitas dienesta darbinieku atļauju patvaļīgi iznesis preci no Gulbenes muitas kontroles zonas. Minēto apstākli nenoliedz arī pats pieteicējs.

[19] Pieteicējs uzskata, ka preci nav patvaļīgi iznesis no muitas kontroles zonas, jo vieta, kurā atradās prece un kur tika veikta preces muitas fiziskā kontrole, nav muitas zona, un līdz ar to nav konstatējams LAPK 201.[11] panta sastāvs.

Muitas likuma 14.panta pirmajā daļā noteikts, ka muitas kontroles zonas ir: 1) muitas noliktavu teritorijas; 2) brīvās zonas un brīvās noliktavas teritorijas.

Saskaņā ar šā panta otro daļu Valsts ieņēmumu dienests, informējot vietējās pašvaldības, var noteikt muitas kontroles zonas un piemērot tām paredzēto režīmu šādās teritorijās: 1) robežkontroles punktos, robežpārejas punktos un muitas kontroles punktos; 2) divus kilometrus platā joslā gar valsts sauszemes robežu, Baltijas jūras krastu un Rīgas jūras līča krastu; 3) muitas iestāžu teritorijās (neiekļaujot administratīvās telpas un teritorijas), kurās tiek uzrādītas muitošanai paredzētās preces; 4) uz sliežu ceļiem un 10 metrus platā joslā gar sliežu ceļiem dzelzceļa robežstacijās; 5) muitas kontrolei pakļauto preču uzglabāšanas un pārstrādāšanas vietās.

Ar VID 2004.gada 29.oktobra rīkojumu Nr.1921 „Par muitas kontroles zonas noteikšanu" 1.punktu VID Vidzemes reģionālās iestādes Gulbenes Muitas kontroles punkta teritorijai, kas atrodas Gulbenes rajona Stradu pagastā „Šķieneros" ir noteikta muitas kontroles zona. Rīkojums publicēts laikrakstā „Latvijas Vēstnesis" 2004.gada 3.novembra numurā 174 (3122). Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka Gulbenes Muitas kontroles punkta telpās veiktā pieteicēja preces fiziskā kontrole veikta ārpus muitas kontroles zonas.

[20] Apkopojot iepriekš šā sprieduma 16.-19.punktā norādīto secināms, ka pieteicējs, patvaļīgi iznesot preci no Gulbenes muitas kontroles punkta, nesaņemot atbilstošu muitas dienesta atļauju, ir pārkāpis Regulas (EEK) Nr. 2913/92 47.panta noteikumus, par ko atbildība paredzēta LAPK 201.[11] pantā.

Par LAPK 201.[11] pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu noteikta administratīvā atbildība fiziskām personām – naudas sods līdz divsimt piecdesmit latiem. Pieteicējs par LAPK 201.[11] pantā paredzēto pārkāpumu sodīts ar naudas sodu Ls 50.

Izvērtējot pieteicēja izdarītā administratīvā pārkāpumu apstākļus, administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi nav konstatējami. Saskaņā ar LAPK 11.pantu administratīvais pārkāpums atzīstams par izdarītu ar nodomu, ja persona, kas to izdarījusi, ir apzinājusies savas darbības vai bezdarbības prettiesisko raksturu, paredzējusi tās kaitīgās sekas un vēlējusies vai

apzināti pieļāvusi šo seku iestāšanos. No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs apzināti pretojies muitas darbinieku norādījumiem un, lai arī bija informēts par nepieciešamību pabeigt muitas procedūru, patvaļīgi iznesa preci bez muitas darbinieku atļaujas. Līdz ar to secināms, ka pieteicējs pārkāpuma izdarīšanas brīdī apzinājās savas darbības prettiesiskumu un apzināti, tīši neizpildīja muitas darbinieku norādījumus.

Ņemot vērā iepriekš šajā punktā norādītos apstākļus, tiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā, lai sasniegtu LAPK 22.pantā noteikto soda piemērošanas mērķi, par pieteicēja ar nodomu izdarīto pārkāpumu, izvērtējot pārkāpuma raksturu un pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, tiesa atzīst, ka pieteicējam piemērotais naudas sods Ls 50 ir izdarītajam pārkāpumam samērīgs un atbilstošs sods.

[21] Izvērtējot pārsūdzēto lēmumu kopumā, tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmums izdots, ievērojot procesuālo un materiālo tiesību normas, līdz ar to tas atzīstams par tiesisku un pamatotu, bet pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

**Rezolutīvā daļa**

Ņemot vērā iepriekš konstatēto un pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, tiesa

**nosprieda:**

**noraidīt** *I.L.*, personas kods */personas kods/*, pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta 2009.gada 3.marta lēmuma Nr.19.2/5425 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) S.Pone

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese_____ S.Pone
Valmierā, 2009.gada 14.decembrī.